

Dojmy z Finska.

(Jyväskylä 2008 a vzpomínky na Laponsko.)

Neděle, 6.4.2008

Tak jsem opět ve Finsku. Myslela jsem, že tentokrát nebudu psát svůj „cestopisek“, protože jsem ve Finsku již po tolikáté, že je pro mne trochu „okoukané“. Navíc, kdybych měla psát, tak jsem to měla učinit před dvěma roky během svého zářijového pobytu nahoře na severu, daleko za polárním kruhem v Laponsku. Tak vložím alespoň pár vzpomínek.

Intermezzo – Laponsko, Saarisalkä, září 2006.

Pobyt ve srubu v Laponsku byl nezapomenutelný. Bylo nás tam osm, dvě ženy a šest mužů, a my ženy byly jako v bavlnce. Ve dne jsme pracovali a chodili na dlouhé procházky po vřesovištích. Večer jsme šly do sauny a muži (tedy „Timo malo“ a „Timo veliko“ – takto je pokřtila Taťána, protože jeden Timo je veliký a druhý malý, a ta finská příjmení jsou pro nás nezapamatovatelná) mezitím připravili skvělou večeři. Byly to pěkné zážitky, sobi přicházející až k našemu srubu, důstojně přecházející jedinou cestu, která těmi pustými krajinami vede, a to vždy zrovna tehdy, když jedeme my, takže uctivě zastavíme, nádherně zvlněná krajina, vřesoviště oděná v překrásných podzimních barvách. A na rozloučenou se oblékla do bílého šatu, napadl sníh, vřesoviště se schovala a my odjeli. Jinak Laponci jsou velice milí, vypadají trochu jako Eskymáci (pokud je má představa o Eskymácích správná), a je to poslední a tedy jediný kočovný národ v Evropské Unii. Mají dokonce svůj parlament (nevím sice k čemu, ale mají) a pokojně si tam na severu kočují se stády sobů, neznají hranice, a volně přecházejí z Finska do Švédska a Norska. Problémy nastanou jedině tehdy, když se jim sobi zatoulají do Ruska, protože Rusové jim pak činí všelijaká příkoří a nechtějí je pustit zpět do Finska, pokud neodevzdají nějaké to „výpalné“ v naturáliích.

Tak alespoň vložím nějaké fotky, když už jsem si vzpomněla.

Ve srubu nám bylo dobře:

A takto to vypadalo před srubem:

Sobi mají takové ty volské oči, a když na vás tak nevinně koukne, máte chuť mu dát korunu:

A zde jsou ta nádherná zvlněná vřesoviště:

A jedeme domů, tedy na jih do Pori (čili medvědího hradu):

Konec Intermezza.

Když jsem přilétala v podvečer do Jyväskylän, naskytl se mi z letadla překrásný pohled na finské vnitrozemí. Původně jsem byla trochu zklamaná, že Jyväskylä neleží někde na pobřeží, jako většina ostatních finských měst, ale hned jsem svůj názor opravila. Nejprve se mi zdálo, že vidím moře, či pobřeží, ale pak jsem se vzpamatovala. Teď už je jasné, proč se Finsko nazývá země tisíců jezer. Krajina vypadá jakoby to bylo nějaké souostroví, ale je to opravdu vnitrozemí. Tisíce obrovských jezer, na kterých se třpytily kopečky ostrůvků vyparáděné zlatými perlami (elektrického osvětlení). Najednou voda jakoby zbělela, a já si uvědomila, že je zde ještě sníh, pak jsme přelétli ještě jedno jezírko a kopeček, a přistáli na letišti v Jyväskylän.

Anneli mě už očekávala a nedočkavě vběhla do prostoru, kde těch pár cestujících z malého letadélka čekalo na své kufry. Je prostě úžasná, mám ji moc ráda. Jen se někdy divím, jak tato osoba vůbec mohla přežít. Proč: ona je totiž Finka s německými a ruskými předky! No, není to přímo fatálně vražedná kombinace? Finská introvertní melancholie spojená s německou „pünktlich“ důkladností a disciplínou, a k tomu všemu citlivá, otevřená a široká ruská duše. A to vše se v Anneli snoubí do měňavé barevné směsi, která je schovaná za zdánlivě klidným zevnějškem. Ale najednou propukne v pláč, jindy se s chutí zasměje, a přitom všem je schopna vše důkladně nalajnovat, zorganizovat a připravit.

Co dodat, čekal mě perfektní byt (větší než ten můj pražský), lednička naplněná jídlem (prý snídaně, ale myslím, že mám zásoby na celý týden), a to přesně takovým, jaké mám ráda včetně bohaté zásoby kávy. Anneli má zajímavého koníčka, sbírá plyšové medvídky, tedy „Teddy bears“, a její byt je Teddy land. Podařilo se mi doma sehnat přes Internet deku s motivy medvídků, a k tomu jednoho opravdického plyšového. Anneli se z dárku radovala jako malé dítě (no, ona také vypadá trochu jako medvídek).

A zde je její oblíbená (hádejte proč) kavárna v Jyväskylän:

Pondělí, 7.4. 2008.

Ráno mi bylo trochu smutno, neboť je dnes 18 let tomu, co umřel náš taťka. Tak jsem se za něj pomodlila, věřím, že má tam nahoře radost z toho, jak si tu dole na světě vedeme. Ale nebyl čas na smutnění, jeli jsme na universitu. Nastalo takové to zabydlování, instalace počítače, tiskárny, atd. Softwarový inženýr, který přišel to vše dát do pořádku, byl takový ten typický Fin. Stále mu to nešlo, ale zachovával melancholický klid, občas něco zamumlal, zkusil to a ono, až jsem to nevydržela a poznamenala, že by asi neškodilo dát ten můj monitor do zásuvky. Pokýval pomalu hlavou a řekl, hmm, yes. Načež mi důležitě začal vysvětlovat, jak přepínat mezi monitory. Nemohl však přijít na správný short-cut klíč. Já řekla, hmmm, Alt F5, a on dal Alt F5, a ono nic. Tak jsem dala já Alt F5, a naskočil druhý monitor. No, stejně budu převážně používat svůj notebook, ale je hezké, že se postarali. Ačkoli, moje ostravská kancelář se dvěma komputery a třemi propojenými monitory to není (zlatý David a Malki).

Pak následovalo všelijaké to představování všem možných šéfům a novým kolegům, až mi z toho šla hlava kolem. Já si totiž absolutně nepamatuji jména, ale ani obličeje. Ne, že bych si lidí nevšímalá, je to jakýsi handicap, který nevím, kde se vzal. Prostě snížená rozlišovací schopnost. Nerozeznám od sebe jednotlivé značky aut, ptáci mi splývají pod jeden druh Ptáka a rozeznat vrabce od pěnkavy se mi zdá býti nadlidským úkolem. Stejně tak lidi mi spadají pod jeden druh Člověk. Nepomohlo tomu ani to, že jsem si pořídila (za velice drahý peníz) Encyklopedii zvířat, ať se alespoň neztrapňuji, když jdu s dětmi do Zoo. (V peksesu mě Kajka porážela už ve svých čtyřech letech. Pokud nejsou ty kartičky opatřeny čísly, nemám šanci je rozlišit, obrázek jako obrázek. Ale jakmile jsou tam čísílka, vyhrávám já, čísílka si pamatuji, ty rozliším. I když, brzy se to asi změní, protože Kajka se zdá býti na matematiku rovněž nadaná, počítá, tedy sčítá a odčítá už v rozsahu deseti bezpečně. Že by rodinné „prokletí“?)

No, když potkám někoho, koho bych měla znát, tak obvykle si alespoň uvědomím, že bych jej měla znát. A pak všelijak taktizuji, zavádím hovor typu „a jak tam u Vás?“ očekávajíc, že se dotyčný nějak prozradí, abych se nemusela přímo zeptat „a kdo Ty vlastně jsi“? Přesně tak to probíhalo dnes, protože bych měla hodně lidí znát, které jsem zde potkala, ale marnost nad marnost. Nakonec jsem se „diskrétně“ Anneli zeptala, jak se jmenuje ten a ten ..., ale vůbec to nepomohlo, protože Anneli zamumlala něco jako Imri, Elen, Jamri, a mě už bylo hloupé se dále ptát.

Nakonec mi Anneli ukázala moji „Working Agenda“, kterou s pečlivostí sobě vlastní (německá část jejího já!) připravila. Výsledkem je, že dnes předělávám presentace, které jsem si přivezla, aby mé přednášky zapadaly do připravené agendy a já splnila, co se zde ode mne očekává. Avšak Anneli je zlatá, upozornila mě, že nemám nikomu nic slibovat, žádnou práci navíc oproti připravené agendě. Je zde prý hodně profesorů, kteří mají zájem o to, co dělám, ale mám je odkázat na Dr. Anneli Heimbürger, která je zde můj koordinátor, tajemník a šéf. A Anneli dodala se šibalským zábleskem v očích „Já Tě ochráním a pohlídlám, aby ses mi tu nepřepracovala a měla čas na svůj výzkum“ – hurá!

Úterý, 8.4. 2008.

Venku prší a prší, mlha a teplota kolem nuly. Poslední zbytky sněhu slezly, a je tam takové to šedivé melancholičko. Tak jsme se s Anneli domluvily, že budeme pracovat doma, což mi vyhovuje. Vyběhla jsem ven jenom na krátkou procházku obhlédnout obchody, zda nekoupím nějaké dárečky domů. Přišla jsem s pořádnou boulí nad levým okem, a proto dnes už hlavu z bytu nevystřím.

Šla jsem totiž kolem výkladu a koukala po tričkách na těch manekýnech, zda bych nějaké nevzala Halce. Najednou se mi dva manekýni či manekýnky zdáli nějak divní (ta trička se mi nelíbila, ty bych nekoupila), a oni se pohnuli! Zjistila jsem, že se tam hoch s dívkou vášnivě líbají (na finské poměry to bylo opravdu Velice vášnivě) a já na ně čumím! V rozpacích, aby si nemysleli, že se nějak pohoršuji, jsem rychle otočila hlavu doleva a chtěla odejít, jenže tam byly skleněné dveře do dalšího obchodu, kterých jsem si nevšimla. Plnou parou jsem do nich vrazila, rána jak z děla, mladík s dívkou od sebe odskočili, a já otřesená vběhla do toho obchodu a tam se vzpamatovávala. Tak jsem koupila alespoň deodorant, aby to nebylo tak hloupé, ale byla jsem asi fakt otřesená, protože jsem zaplatila a deodorant nechala u pokladny. Hodná paní pokladní za mnou běžela až na ulici. Tak vidíte, a to prý je líbání zdravé!

Středa, 9.4. 2008

Dnes konečně na chvíli přestalo pršet (teď už zase sněží), a tak jsem si udělala procházku na universitu. Jyväskylä je takové klidné, moderní finské městečko s asi sto tisíci obyvateli. Ještě v 16. století zde byla divočina, do které občas přijížděli lidé žijící na pobřeží lovit divokou zvěř. Pak se objevili první osadníci, kteří zde postavili domy a usídlili se natrvalo. Byla to ale stále jen malinká osada. Průlom v jejím rozvoji nastal koncem 19. století, kdy sem byla přivedena železnice. Dodnes se odsud vozí hlavně dřevo:

Toto je místní Information office:

Universita (v pozadí) leží na březích velkého jezera:

Vpravo je fakulta Informačních technologií, kde teď působím (vlastně v popředí je typická budova Nokia – trojúhelníky!), vlevo přírodovědecká fakulta:

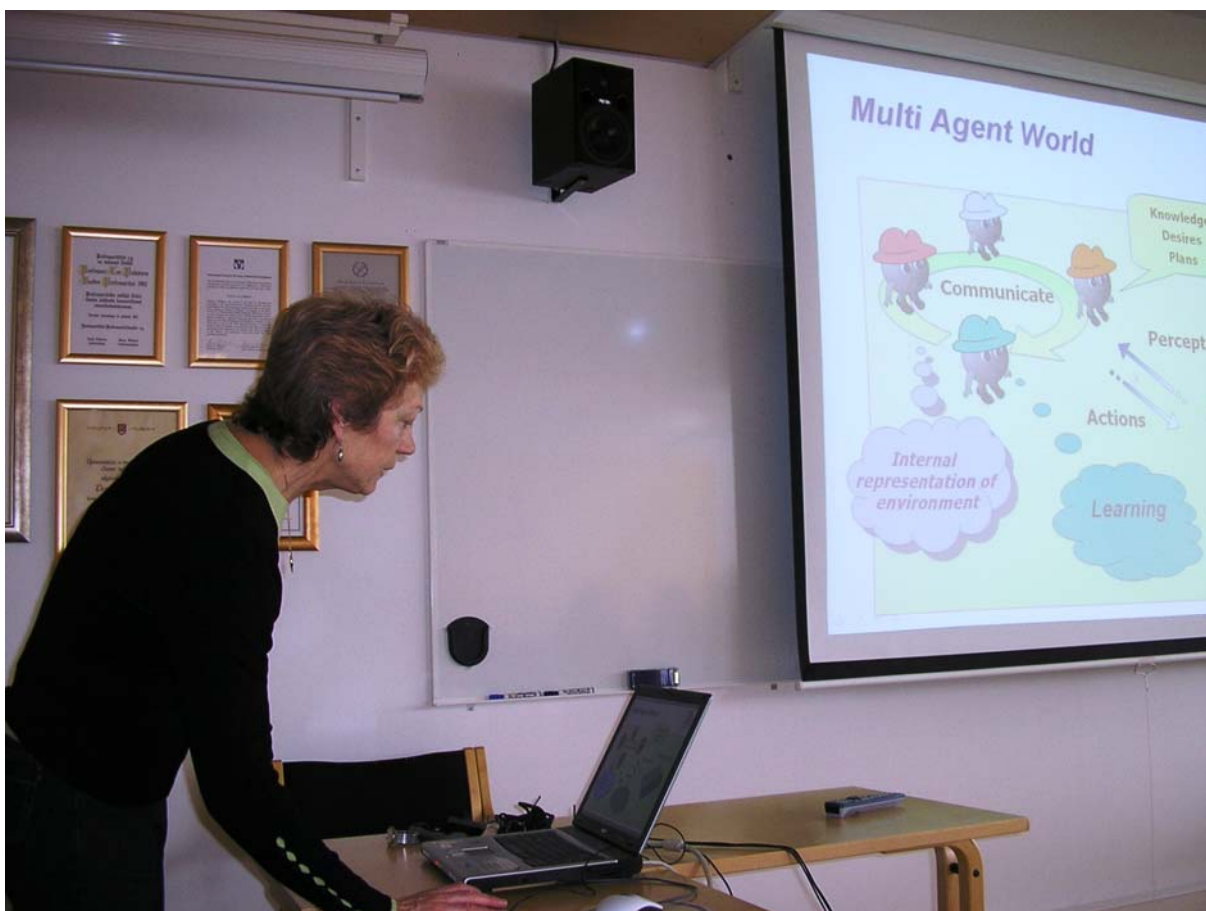
Dnes se konala schůze katedry, na kterou mě pozvali, abych se představila. Řekla jsem pár slov o sobě, co dělám, jaké mám vzdělání a proč jsem zde. Vedoucí katedry to komentovala slovy, že je velice ráda, že mě tu mají, neboť oni zde mají pořád trochu smutno, a se mnou bude veseleji. Nejprve jsem nechápala (vždyť jsem nic tak vtipného neřekla!), ale všichni se pohihňávali a zhlíželi na mé všemi barvami hrající oko. Načež mi došlo, že Anneli předtím něco vykládala finsky, a všichni se významně usmívali a pokukovali po mně. Asi jim líčila, jaký jsem machr, že procházím skleněnými dveřmi, aniž by se otevřely. No nic, řekla jsem, že naštěstí neumím finsky, jinak by bylo ještě veseleji a důstojně jako dáma odkráčela, nenápadně skrývající levou půlku své tváře. (Kdo viděl „Ať žijí duchové“, ví, o čem mluvím.) Ale předtím jsem je ještě varovala, že už jsem si koupila anglicko-finskou učebnici (což je pravda, ale ještě jsem ji neotevřela).

Zbytek dne jsem už prožila bez významnějších dobrodružství, až na to, že jsem sice vynesla odpadky, ale nemohla se dostat zpátky do bytu. Nakonec se potvora zámek umoudřil, ale aby to nebylo tak jednoduché, přestal jet Internet. Aspoň mě nerozptyluje.

Čtvrtek, 10.4. 2008

Dnes jsem měla krátké představení naší Laboratoře a projektu. Anneli nejprve shrnula historii naší spolupráce, což mě překvapilo svým obsahem – docela impozantní, ani jsem si neuvědomila, že jsme již společně s Universitou v Tampere, Pori a teď Jyväskylā uskutečnili tolik akcí! A já pak představila naši Laboratoř inteligentních systémů LabIS (tedy to inteligentních by mělo být v uvozovkách) a projekt „Logika a AI pro multi-agentní systémy“. Zde jsou dosti prakticky orientovaní, proto otázky byly sice zajímavé, ale hodně typu „a k čemu to je ...“. Naštěstí jsem mohla referovat k systému inteligentního parkování a trochu jsem zmínila také Floreon a povodně.

Tak takto jsem tam „řádila“:

Odpoledne jsem nakoupila dárky pro Karolinku a Verunku (opět trnu, Halinka bude brblat, že velikost není OK, a je to vůbec značkové?, atd.). Ale upokojím ji, neboť jsem uspěla také v tom, že jsem sehnala Tyrni likér pro Vlášu a Halku. Když jsem odjížděla, Vláša poznamenal, že by chtěli opět ten likér z toho strašně zdravého finského berry. Já si nemohla vzpomenout, jak se to jmenuje, a Vláša řekl, že „Forgotten berry“. Já na to, opravdu? A pak mi to došlo, a říkám, „ty jsi ale vůl“. A Vláša, no jo, ti šlonzaci. A to mi připomnělo historku, kterou prostě musím zaznamenat, i když tím pádem riskuji, že tento deníček nebude moci být přístupný každému.

Šly jsme s matkou po Háji, a potkaly vysokého, urostlého chlapa jako hrom. A matka na něj volá, Liborku, jak se máš? Já, mami, proč mu říkáš Liborku, a na to matka, vždyť jsem ho učila od první třídy (jako skoro celý Háji). A on byl velice šikovný, bystrý, živé stříbro! A jednou před hodinou kreslení v *první* třídě měl o přestávce službu. Službu měli vždycky dva žáci, a museli vše připravit na hodinu, rozdat výkresy, pastelky, atd. Ale ten druhý, který měl službu s Liborkem, byla taková buchtu. Tlustý, lenivý, pořád se jenom cpal svačinami a nic nedělal. A Liborek běhá, roznáší výkresy, a ten druhý sedí v lavici a pojídá svačinu. A když tak Liborek běžel kolem katedry s plnými rukama výkresů, tak na mě přes rameno zavolal: „Kurva, ja tu letam jak cip, ten tam sedí ani piča, a vy nic nepřavitě!“

No, ale zpět k tyrni. Je to totiž zázračná rostlina, která roste jen na několika málo místech na světě, mimo jiné také na jihozápadním pobřeží Finska. Anneli mi ten keř ukázala, když jsme byly na výletě na pobřeží před čtyřmi roky. Já si to teď našla na Internetu, a abych nezapomněla, zaznamenám to:

Tyrni, česky Rakytník řešetlákovitý (*Hippophae rhamnoides*), je téměř zázračnou léčivou rostlinou. Vyskytuje se hojně zejména na pobřeží Botnického zálivu, Okouní zemi (Ahvenanmaa) a ostrovech jižního Finska. Z dosud neznámého důvodu však zcela chybí ve východní části archipelu (Itäinen saaristo). Oranžové plody rakytníku obsahují vitamín C v takovém množství, že k pokrytí denní potřeby tohoto vitamínu pro člověka postačí 7 gramů vylisované šťávy. Bylo také prokázáno snížení hladiny cholesterolu konzumací těchto plodů. Rakytníkový olej urychluje hojení povrchových poranění, vnitřně pak pomáhá při léčení žaludečních a střevních stěn. Byl prokázán také příznivý vliv rakytníku v prevenci a léčení rakoviny tlustého střeva.

Nedá mi to a vložíím také pár fotek z výletu v září 2004 na pobřeží, kde rakytník roste. (Kromě rakytníku tam byla obrovská spousta hub, kozáky, praváky, žampióny, pýchavky a já dělala skoro každý den smaženici, a houby na všelijaké možné (i nemožné) způsoby. No, teď si o tom mohu nechat jenom zdát – venku je minus 2, prší (!) a fouká studený vítr – prostě duben).

Toto je jihozápadní pobřeží Finska, kde rakytník roste:

Tak tedy, zde roste rakytník, ale teď tam sedím já:

A konečně, zde je keř rakytníku v přírodě:

Pátek, 11.4. 2004

Dnes jsem měla Visiting lecture, přišlo překvapivě hodně lidí, a opět zajímavé dotazy. Zejména od Vagana, což je profesor z Ukrajiny. Na mé přednášce byli vlastně jenom tři Finové, jinak Ukrajinci, Číňan, a kdo ví, kdo ještě, je to tu pěkná směsice. V úterý mám druhou přednášku, ale budu to muset trochu přepracovat. Myslím, že jsem je naprosto zahltila teorií, a na to oni zde nejsou zvyklí, jak říkám tlak na praktickou orientaci je silný. Proto asi rozuměl jen ten Ukrajinec, my z „východních“ zemí si ještě pořád myslíme, že si můžeme dovolit hrát a bavit se teorií. No, ono je ta orientace na praktické uplatnění jistě dobrá věc, ale skoro se mi zdá, že všeho moc škodí. Je to takový ten japonský způsob, nevyvíjet vlastní teorie, neinvestovat do teoretického výzkumu, ale přebírat co nejvíce nejnovějších teorií odjinud a rychle je uplatňovat v praxi. No jo, ale někdo by měl také bádát, aby časem ten zdroj dobrých teorií nevyschl!

Tak jsem tam úmyslně vložila motto, které je muselo trochu šokovat:

„A good theory is the best for practice“.

Sobota, neděle, 12-13.4.

S překvapením jsem zjistila, že týden utekl jako voda, a je tu víkend. Dohodly jsme se s Anneli, že budeme pracovat doma, a to i v pondělí (v úterý mám ráno další přednášku). Bylo to velice rozumné rozhodnutí, v tom nečasu se mi vůbec nechce vystrčit nos ze dveří, prostě ideální čas na práci! Pokročila jsem s tou „never ending story“ – článek o analytické informaci, který byl v listopadu v Oxfordu už „skoro hotov“! Čili, staré pravidlo platí: čas potřebný pro dokončení = dvakrát tolik, jako čas potřebný pro dovedení do stavu „skoro hotov“. Teď jsem koukla z okna, stav nezměněn: lijí, fouká ledový vítr, teplota minus dva. Tak jdu pracovat.

Ještě ale pár fotek ze včerejška.

Pro ty, co nevědí, „yliopisto“ je universita:

To, jak se agenti pěkně domlouvají, se jim líbilo, ale ta logika za tím už méně:

Nojo, to je těžké, když Marie je logician. Jak říká moje mamka, „po čem nic není, to máš po tátovi, všechny choroby, i tu blbou matiku“!

Až doposud jsem chodila každé ráno pěšky, půl hodiny chůze denně kolem jezera je ta správná medicína:

A ve městě je také mnoho pěkných věcí k vidění (kromě svůdných a *nebezpečných* výkladních skříní):

Divadlo (nebo asi spíše nějaké lyceum):

Pondělí, 14.4.08

Dnes ráno jsem koukla z okna, a co vidím, *zima už je tu!*

Tak nevím, jak to bude s mými procházkami na universitu, asi budu muset pokorně vzít za vděk autobusu. Domorodci sice statečně vyrážejí do ulic, a ani nevypadají příliš zababuchaně, ale já zůstanu doma.

Úterý, 15.4.

Dnes jsem měla ráno opět přednášku, která se nakonec zvrhla v diskusi na téma *de dicto* vs. *de re* postoje, neboť ti naši agenti pořád něco hledají a nenalézají. A to mi vyhovovalo, protože je to moje oblíbená parketa. Nakonec jsme se dostali až k ontologickým důkazům existence Boží, a já předvedla, kam to vede, když někdo nerozliší *de dicto* od *de re* čtení. Způsob, jakým jsem dokázala existenci francouzského krále, byl „impozantní“.

A úplně nakonec nastalo opět velké focení (aspoň budu mít co ukazovat Karolínce a Verunce, aby pochopily, proč ta babička Marunka pořád lítá někde po světě, místo toho, aby si hrála doma s vnoučaty). No a také mi už je jasné, že opravdu Finové mají hodně společného s Japonci a není divu, že si s nimi tak dobře rozumějí. Tak za (a), oba národy mluví naprosto nesrozumitelnými jazyky, a za (b), velice rádi se fotí.

Odpoledne jsem usilovně upravovala všechny tři články do Japonska, neboť dnes je deadline, a já na poslední chvíli zjistila, že IOS Press podstatně změnil šablonu. Mohli nás alespoň upozornit, takto to bude pěkný zmatek, jsem si jista, že polovina knihy bude ve starém stylu. Byla to docela fuška, protože jsem upravovala nejen styl, což ve Wordu není žádná legrace (Unisáci – že!), ale i Angličtinu a obsah, a stejně jsem to nestihla. Tedy podala jsem první dva články a třetí vzala domů.

Když jsem se totiž podívala v podvečer z okna, zjistila jsem, že modrá obloha ještě nebyla zrušena jako buržoazní přežitek a i zde na severu se může stát pohled z okna překrásným, zejména, když se to zamrzlé jezero dole třpytí do zlatova ozářené zapadajícím sluncem. A ty barvy ... Nicméně, připomnělo mi to, že mne Anneli varovala, ať nechodím domů moc pozdě v noci. Autobus už odsud večer nejede. A také jsem si vzpomněla, je to zvláštní: Opravdu, zejména v pátek a v sobotu v noci zde člověk potkává podivně se klátící postavy, toporně kráčející, jakoby jim všechny údy v těle zamrzly. To u nás na Moravě (zejména na té jižní), když se dostanou trochu do nálady, tak začnou vesele tančit a zpívat těmi krásnými čistými fistulovými hlásky. Oni asi Finové celý týden drží veškeré emoce v sobě, a pak alespoň o víkendů potřebují trochu alkoholu, aby to dostali ven. Ale jak to mají dostat ven, když jim všechny klouby zamrznou? No, možná, že alespoň v sauně rozmrznou. V pátek večer jsem pozvaná do sauny, tak snad tomu přijdu na (nezamrzlý) kloub. Ale vlastně ne, vždyť mě pozvali Ukrajinci, tak to vypadá spíše na opakovací lekci ruštiny. Teď se zdá, jako bych si na Finsko stěžovala, ale to ne! Mám opravdu severské země velice ráda a Finy zejména. Ten zdejší skandinávský klid a spořádanost jsou úplným balzámem na duši. Zejména ve srovnání s Izraelem, tam se pořád něco děje, pořád o něco jde, a bylo to veliké ... ale současně je tam člověk podvědomě pořád nějak ve střehu.

Dnes jsem také učinila veliký objev. Objevila jsem obchod, kde mají pivo značky Bernard! Tak mám na pátek vyřešen problém dárku. Dokonce bych se mohla chlubit, že jsem to přivezla z domova, ale to nejde. Nemá se lhát, a stejně by mi to nikdo nevěřil, protože bych dovezla pouze samé střepy a dopadlo by to jako s tou whisky, která letěla z Nového Zélandu a přistála v Bratislavě na stole Fero Galéra, a tam se rozbila (a mám historku do páteční sauny, Tolstoj jistě u Ukrajinců zabere).

Ještě fotky, a jdu dokončit ten japonský článek.

Nejprve dokumentace pro Kajku a Verunku:

I v těchto mrazivých dnech jezdí Finové s oblibou na kole:

Jezero v podvečer:

Zamrzlý přístav:

Čtvrtek, 17.4.

Dnes se konal celodenní seminář, který pořádala skupina kolem profesora z Charkova, Vagan Terzyian. Vagan sem přivedl z Ukrajiny hodně studentů, a zdá se, že jeho grupa se opravdu činí. Seminář byl tedy velice zajímavý. Sice jsme si občas nerozuměli a chvíli trvalo, než jsme se posadili na zem a dostali se na společnou půdu. A nebyl to problém jazykové bariéry, to vůbec ne, moderní latina čili angličtina funguje všude perfektně. Vagan sice dělá multi-agentní systémy, a jeho presentace byla impozantní, ale vše zaměřeno na co nejrychlejší aplikaci pro firmy. No, klobouk dolů, my si o takových aplikacích můžeme nechat jenom zdát. Na druhé straně, vůbec např. nevěděl, o čem mluvím, když jsem se zeptala, jak řeší nekonzistentní „beliefs“, a jaké metody „belief revision“ aplikuje. A i když jsem si umiňovala, že se tentokrát budu držet a nebudu klást nepříjemné otázky („the woman with biting comments“!), stejně jsem se neudržela.

Ovšem nakonec jsme se vždy nějak hezky domluvili, a je pravda, že hodně pomáhalo to, že si přeci jen velice snadno rozumíme my Češi s Ukrajinci. Občas jsme přešli na ruštinu, a byl tam také jeden Slovák a Polák, a ti zase jednou vypomohli, když jsem já nerozuměla. A rozcházeli jsme se velice přátelsky, Olena mi děkovala, že takto živý a plodný seminář tu ještě neměli (to věřím, takového kousavého exota tu jistě ještě neměli ...). Celkově ta spolupráce vypadá slibně, chceme podat nějaký společný projekt na mutli-agenty, dále je tu Tempus, který je rovněž zajímavý vzhledem k Ukrajincům, atd. Myslím, že něco z toho určitě vzejde.

Tak ještě aspoň dvě fotky:

Když jsem vysvětlovala nekonečnou hierarchii typů, nějak mi na ni nestačily ruce:

Pátek, 18.4.

Dnes byl báječný den! Ráno jsem pracovala, pak ještě zašla přikoupit pivo Bernard, a ve 14:30 tu byl Oleksij, který mě zavezl k Ukrajincům, tedy k Terzyianovým. Cestou jsme se zastavili pro Anneli, a pak už jeli. Projížděli jsme nádhernou krajinou kolem Jyväskylä, konečně opět ty finské břízy a dřevěné domky, a samozřejmě jezera a kopečky. Vagan s Olen bydlí v domku na břehu jezera, je to taková malinká kolonie malých domků, útulných a pěkných jako z pohádky, uprostřed lesů.

Hned jsme se odebrali do sauny, a byl to úžasný relax! Schody za námi vedou do té dřevěné boudičky dole, a tam je sauna (na břehu *zamrzlého* jezera):

Uvnitř jsme si hodně pěkně popovídaly o situaci na Ukrajině a v Rusku, o Putinovi, atd. Bylo to moc hezké, protože jednak sdílíme společné zkušenosti z doby „úplnosti“, a ty jsou téměř nepředatelné a nesdělitelné, jednak sdílíme naprosto stejné názory na současné Rusko a Putina, kterého Vagan a Olen prostě nenávidí. Nenávidí Rusy a zejména Putina snad ještě více než já (já tedy proti normálním ruským lidem nic nemám), jsou nesmírně hrdí na svou oranžovou revoluci a velice touží po tom, být členy Evropské unie.

Debata pak pokračovala u večere v domě. Dověděla jsem se hodně zajímavého o oranžové revoluci. Ptala jsem se, proč se Julia Timošenková pořád s Juščenkem hašteří, vždyť je to škoda, a jen tím nahrávají Janukovičovi. Olen říkala zajímavé věci: Jednoznačně obdivuje Julii, a říká, že je to velice inteligentní žena, která je naprosto odolná vůči jakékoli formě korupce, bere politiku jako službu lidu, což je dnes již naprosto ojedinělé, a navíc je velice na Ukrajině oblíbená. Prostě prý Juščenko, jakožto ješitný chlap (jako každý chlap, že) není schopen unést to, že jej Julia zastiňuje a převyšuje. Přitom by mohli docela dobře vycházet a být komplementární, protože Timošenková opravdu nemá ambice být presidentkou, ona je ekonomka a chce dělat hospodářství a finance.

Olena, Anneli a Vagan:

Na verandě u jezera:

A pak jsme vzpomínali na naše pionýrské časy programátorské, na časy řady EC, čili jedinstvjenoj systémy, a byla v tom i trocha nostalgie po těch pionýrských časech, kdy jsme byli mladí, a dokázali jsme takové úžasné věci, a ti dnešní studenti mají vše naservírováno na zlatém talířku, a vůbec si toho neváží, atd. Až jsem nakonec musela poznamenat, že je dobře, že to berou jako samozřejmost – ten můj smysl pro bilanci! Také jsem uplatnila spoustu vtípů, které znám v ruštině, prostě úžasný den. Navíc nám přálo i počasí, konečně jakoby nesměle jaro vystrkovalo první růžky, či vlastně kvítky, dnes jsem objevila první kvetoucí rostlinku – podběl (pravda, byl trochu zakrslý, ale přece). A nakonec jsme si s chutí zanačovali opět na komunisty a Rusy, bylo to, jako bych se vrátila o dvacet let zpět, kdy ještě byl čas se setkávat a navštěvovat, a vykládat a užívat tepla přátelství.

Také jsme vykládali o roce 68 u nás, a překvapili mě tím, že oni opravdu v bývalém Sovětském svazu netušili, co se děje! Propaganda fungovala tak spolehlivě a neprodyšně, že si fakt mysleli, že jsme je požádali o pomoc, a nechápali, kde se v těch „bratřích“ bere taková zloba a nenávisť vůči Rusům. A Vagan dodal – „jak naivní a hloupí jsme byli“! O to víc se nyní zlobí na Rusy, že opět volí KGB, jakoby na vše zapomněli.

Bylo to tak srdečné, že jsme najednou mrkly s Anneli na hodinky, a bylo už skoro devět večer! Tak jsem se rozloučili, a Oleksij (Vaganův PhD student) mě odvezl domů. Napadlo mě, že je to mladý člověk, který by mi mohl pomoci přijít na tu záhadu, proč mi zde doma nehraje televize. Vlastně to napadlo Olenu, když jsem jí líčila, že nevím, co se děje ve světě, protože si nemohu poslechnout zprávy. Anneli televizi nemá, a Vagan říkal, že on se v těch nových digitálních záhadách nevyzná, že prý je to strašně složité! No a sekretářka na universitě nám řekla, že to funguje úplně stejně jako televize doma! Anneli se styděla přiznat, že žádnou televizi nemá, a já se zase styděla říct, že netuším, jak fungují ty nové digitální převítý. Stávám se prostě čím dále tím více konzervativní. Proč měnit něco, co funguje?

No, už mi to hraje. Bylo to naprosto jednoduché! Leží tu dva ovladače, a protože jeden vypadal jako nějaký DVD ovladač (aspoň tak vypadá u Vládi – já to nemám), používala jsem vytrvale ten televizní. Ten sice televizi zapnul, ale na obrazovce se objevovalo jen to beznadějně zrnění. No a funguje ten druhý, ten televizní je na původní analogovou. Ach jo, ty moderní technické vymoženosti! Ale aspoň jsem si teď poslechla BBC news a viděla papeže v Americe. A také nějakou reportáž o palestinských uprchlících, což mi opět připomnělo dny v Izraeli. Ale ta reportáž byla příliš jednostranná, prostě chudáci Palestinci, které vyhnali zlí Židé z jejich domovů. Ani slova o tom, že je opustili Palestinci sami, a to po té, co mermo mocí chtěli zničit nový židovský stát a zahnat všechny židy do moře, atd., atd. Víím, je tam situace složitá a jednoduché a hlavně bezbolestné řešení neexistuje, ale takovými jednostrannými pohledy se k řešení nepřispěje, právě naopak.

Dosti politiky, užila jsem si jí dnes vrchovatě, a sauna byla natolik relaxační, že se mi už zavírají oči.

Pondělí, 21.4.08

Dneska máme krásný den! Tak především, dnes má narozeniny mamka a Pavel (mezi Hitlerem a Leninem, že, však je to někdy poznat). Jedu na „výlet“ do Helsinek. Tedy jedu projednávat možnost zapojení naší katedry či spíše mých studentů do programu Evropské unie Marie Curie. Je to tak trochu záhada, která se táhne už asi půl roku. Nějak na mne přišli lidé z „University of Art and Design“ v Helsinkách, že by mne chtěli do jejich projektu, a pak jsem vždy dostávala maily, že je meeting tu v Bruselu, tu ve Stockholmu, ale nikdy jsem nemohla jet. Jednak si mi to vůbec nehodilo do mého hororového diáře, jednak jsem pořádně nevěděla, o co jde. Pak jsem byla s nimi domluvena na schůzce v březnu v Pori, ale to jsem se vrátila zdecimovaná chřipkou z Izraele a Paříže, tak musel jet místo mne Nikola (zastoupil mne dobře, ale pouze na workshopu, schůzka ohledně projektu Marie Curie se pochopitelně neuskutečnila). Takže teď konečně, dá-li Bůh, se dovím, zda to má nějakou naději na úspěch, a rozhodnu, zda do toho půjdeme. Pravda, prostudovala jsem si dostupné materiály, je tam 185 000 000 Euro! Tak proč to nezkusit, pokud to trochu půjde. No uvidím.

Cesta je překrásná. Vlak projíždí typickou finskou krajinou. Jezírka rozesetá mezi kopečky, obklopená březovými a borovicovými háji, a mezitím sem tam nějaký ten dřevěný domeček, hnědý nebo žlutý, jako v pohádce. Nejhezčí jsou ty ostrůvky uprostřed jezer, tam je vždy pár břízky a borovic, a dřevěný domeček. Pokoušela jsem se udělat pár fotek, ale asi z toho nic nebude, vlak jede poměrně rychle, a vždy, než stačím zaostřit, tak je ten nádherný pohled pryč. Půda je zde dosti písčitá a kamenitá, proto tedy ty břízky a borovice, ale vypadá to moc hezky i teď v předjaří (duben!), kdy jsou ještě jezírka spoutaná ledem a sněhem, a mezi stromy se válí kupky starého (už i trochu špinavého) sněhu. Lesy jsou zde velice zdravé, není divu, že Finové mají tak nádherné výrobky ze dřeva. A že jejich hlavním vývozním artiklem je dřevo, no a vlastně ještě něco – nejsou hloupí – Informační Technologie!

Vlak je velice pohodlný, i když mě překvapilo, že jízdenka je včetně místenky, tedy na konkrétní vlak, a kdybych se rozhodla jet jiným, asi bych si musela koupit novou. Také mi nemohli tím pádem prodat zpáteční jízdenku, protože ještě nevím přesně, kterým vlakem pojedu z Helsinek zpět. Zašla jsem si na kávu do jídelního vozu, a cestou jsem objevila kuřácký koutek! Úžasné, mají tu takový kamrlíček, který je naprosto neprodyšně oddělen od ostatních prostorů (ale dobře odvětraný!), a tam si člověk může zakouřit. Myslela jsem, že Finsko, které před rokem přešlo na ty debilní zákony EU, dle kterých jsme všichni neschopní blbci, a stát ví nejlépe, co je pro nás dobré, a proto nám nařídí, jak žít zdravě, to vezme doslova a vykašle se na rozumnou toleranci. Ale asi opravdu mají hodně společného s Japonci. Tam to funguje také tak, tedy rozumně. Člověk tam nevidí, že by si někdo zapálil na veřejném prostranství, a přitom nepotká jedinou tabulku s tím protivným obrázkem přeškrtnuté cigarety. Ale jelikož v Japonsku platí spolehlivě jeden axiom, kterým jsem se řídila a nikdy nechybila, totiž že všechna nařízení, normy a zákony jsou postaveny tak, že a) vše funguje spolehlivě a b) funguje to pro *pohodlí* občanů, ne pro jejich buzeraci (s odpuštěním), vždy a všude jsem nakonec našla „smoking area“. Tedy na nádraží musí jít člověk až úplně na konec perónu, a tam to je. V hotelu je vždy jedno patro kuřácké. V restauracích je oddělený kamrlíček pro kuřáky, atd. Takže nikdo nikoho neobtěžuje, je to postaveno na úctě a toleranci, a pokud kuřák svůj zlozvyk nedokáže ovládnout, je to jeho problém. Musí se však vydělit ze společnosti a jít někam do toho vyhrazeného prostoru. Důležité však je, že ten prostor všude najde, a tedy není nutno překračovat debilní zákony, zakazující kouření *všude*, tak jako u nás v EU (kromě Finska, jak jsem teď zjistila).

Vůbec, začínám být alergická na tu dekadentní, socialistickou Evropu. Samozřejmě, jsem a cítím se být Evropankou, a jsem pro EU, je to dobrá věc. Např. Ukrajinci s velkým respektem říkali, vy se máte, vy patříte na Západ, do Evropy. My tam, dá-li Bůh, jednou také budeme. A zde ve Finsku je v obchodech hodně českého zboží, tabulka o ceně udává hodnoty v Eurech, Librách, zlotých a českých korunách, je to dobrý pocit, že jsme již opravdu normální civilizovanou zemí. Na druhé straně, někdy chápu i toho Klause, jen kdyby své názory, na kterých je často zrno pravdy, neříkal tím arogantním způsobem. Nesnáším takový ten „socialistický“ patriarchální stát, který je ve svých důsledcích vždy značně asociální. Protože zlaté pravidlo – po dobrém jde všechno lépe – nectí. Místo toho postupuje dle zásady – všichni jste zloději a lumpi, a my si vás pohlídáme, aby nikdo neukradl ani korunu, i kdyby to mělo stát miliardy (a taky to často stojí).

Nějak jsem se politicky rozohnila, ale musím končit, vlak se blíží k Tampere, kde budu přestupovat.

(O půlnoci doma): Teď jsem zpracovala fotky, ty z vlaku se nepovedly, opravdu, jelo to moc rychle (psali, že 160 km / hod). Proto vkládám jen dvě, jeden pohled na krajinu, a pak pravoslavný chrám v Tampere☺ :

Tampere:

Z naší účasti v projektu nebude asi nic, ti lidé jsou opravdu někde úplně jinde. Hlavní idea, která se táhne jejich zamýšleným návrhem, je „cultural heritage“. Navíc, musí to být postaveno tak, že já bych měla spoustu práce s vypracováním strukturovaného programu pro výuku, a moji studenti by pak podali žádost, aby mohli vyjet na delší dobu někam do zahraničí uskutečnit výuku dle tohoto programu. Přitom by byli placeni z peněz EU. Což o to, já bych to pro ně ráda udělala, ale neumím si představit, jak bychom my mohli přispět k výuce v oblasti kulturního dědictví, leda že by programování bylo součástí našeho kulturního dědictví.

Ovšem vzpomněla jsem si přitom na Vladika a jeho nadšení pro ARTIS (Israelská společnost pro šíření kultury a kulturního dědictví), a podařilo se mi propojit Vladika s Marjo a Tainou. Vladik je nadšený, až jsem musela jeho nadšení mírnit, neboť vzhledem k evropské byrokracii z toho možná, s největší pravděpodobností, nic nebude. Nicméně, kdyby mu to vyšlo, měla bych z toho dobrý pocit, a „tam nahoře čárečku na té správné straně – za dobrý skutek“.

Po skončení jednání jsem si zašla obhlédnout Helsinky a zavzpomínat na ty časy, kdy jsme zde pobývali s Pavlem, já nakupovala na trhu ryby a vařila výtečné večeře, pekla lososa, atd. Teď jsem si uvědomila, že naposled jsem byla v Helsinkách na delší pobyt tehdy, když zemřela princezna Diana, a to bylo kdy? Ach ta paměť. Navečeřela jsem se v kavárně u Anděla naproti té bílé luteránské katedrále, a pak už šla na vlak zpět do Jyväskylä.

Dominantou Helsinek jsou dvě katedrály, jedna bílá Luteránská, druhá červeně cihlová, pravoslavná. Obě jsou moc hezké. A v zálivu na pobřeží je skvělá tržnice, na kterou kouká president (či presidentka) z presidentského paláce, a prý tam chodí také nakupovat. Tak opět několik fotek.

Zde je nádraží v Helsinkách:

Luteránská katedrála, bílá to dominanta Helsinek:

Pravoslavná katedrála žárlivě kouká na tu bílou Luteránskou, mají to nerozhodně:

Záliv s tržnicí:

Záliv, v pozadí ten ostrůvek, tam je Zoo, dá se tam jet na výlet lodí:

Prezidentský palác:

A ještě tržnice v přístavu:

Toto je ulička Sofiina, čili Sophiankatu, kde je moc pěkný obchůdek a kavárnička, prodávají tam ruské suvenýry (no, je to kýč, ale milý):

V té kavárničce, kde servírují kávu a jídlo v nádherném „starobylém“ ruském porcelánu, se mi vynořila vzpomínka na návštěvu dači, nedaleko Leningradu před 20 lety. Vladik nás vzal na návštěvu jejich přítelkyně, staré ruské šlechtičny. Vystoupili jsme z rozhrkaného autobusu v zdevastované krajině kdesi daleko od Leningradu, přebroili se blátem a uviděli daču. Uvítala nás stará paní, a byla prostě úžasná. Byla to ruská šlechtična žijící tam na té dače v jakémisi vyhnanství, a byla opravdu nóbl v tom nejlepší slova smyslu. Nic na tom nemohla změnit polorozpadlá dača, která by nutně potřebovala opravit, ani gumáky, ve kterých zašla pro dřevo, aby nám zatopila. Uvnitř dýchala atmosféra staré ruské zašlé kulturní slávy. Stará dáma zula gumáky a roztřesenými prsty nám zahrála na klavír Chopina, zarecitovala Puškina, a pak jsme popíjeli čaj a vykládali. Úžasně. Jakoby jste najednou pootevřeli okno a nahlédli ... do jiného, dávno pominulého světa – kulturního vzdělaného Ruska. Vždycky mě jímá smutek nad tím, jaký obrovský kulturní a vědecký potenciál je v ruském lidu, avšak je stále přidušován, dušen až skoro zadušen tu carem, pak komunisty, Putinem, alkoholem, Je v tom něco strašně tragického, smutného, až nebezpečného. Teď si uvědomuji, že jsem napsala, že nenávidím Rusy. No, řekla jsem Vaganovi „Ruskije lidi něvinovati“, ale on ostře protestoval: Jsou vinni, vždyť opět volí Putina a KGB! Nó, na druhé straně po tom téměř jednom století masivní devastace a vymývání mozků, kdo se může divit? Vždyť přskočili z carského feudalismu do sovětského komunismu, a co bylo horší (o lepším se zde nedá mluvit)? Opravdu, někdy si říkám, Bůh nám dal svobodu Poznání Dobrého a Zlého, a co jsme s ní udělali? Naše svobodná vůle nás vede akorát tak do p..., nebo do pekla? Nebylo nám lépe coby nevědoucím zvířátkům v harmonickém ráji? Nezbyvá než věřit, že „ten svět reálný je ten nejlepší možný“.

Také Vagan vyprávěl zajímavou historku o jedné „vědecké“ politické pracovníci na universitě v Kyjevě. Byla to spolehlivá členka strany, a tak dostala povolení vyjet na západ, tedy do Německa. Přivezla si odtamtud *úplně sebrané spisy V.I Lenina!!!* Všichni si říkali, že už jí ta strana jde na mozek, vždyť v knihovně na universitě samozřejmě *úplně sebrané spisy* jsou, ale ona to nejbližším spolehlivým přátelům vysvětlila: Ukázala jim ty úplné spisy, které přivezla ze západu a porovnála je s „úplnými“ spisy v jejich knihovně. Dle těch kyjevských byl Lenin úplný lidumil, filantrop láskyplně se starající o své ruské ovečky. Dle těch opravdu úplných spisů západních – krutý člověk, který plánoval a uskutečňoval gulagy, vyhlazení „nespolehlivé“ intelligence, atd., atd.

Zpět do Finska, po dobré večeři ještě jeden pohled na katedrálu, a jdu na nádraží.

Úterý, středa, 22-23.4.

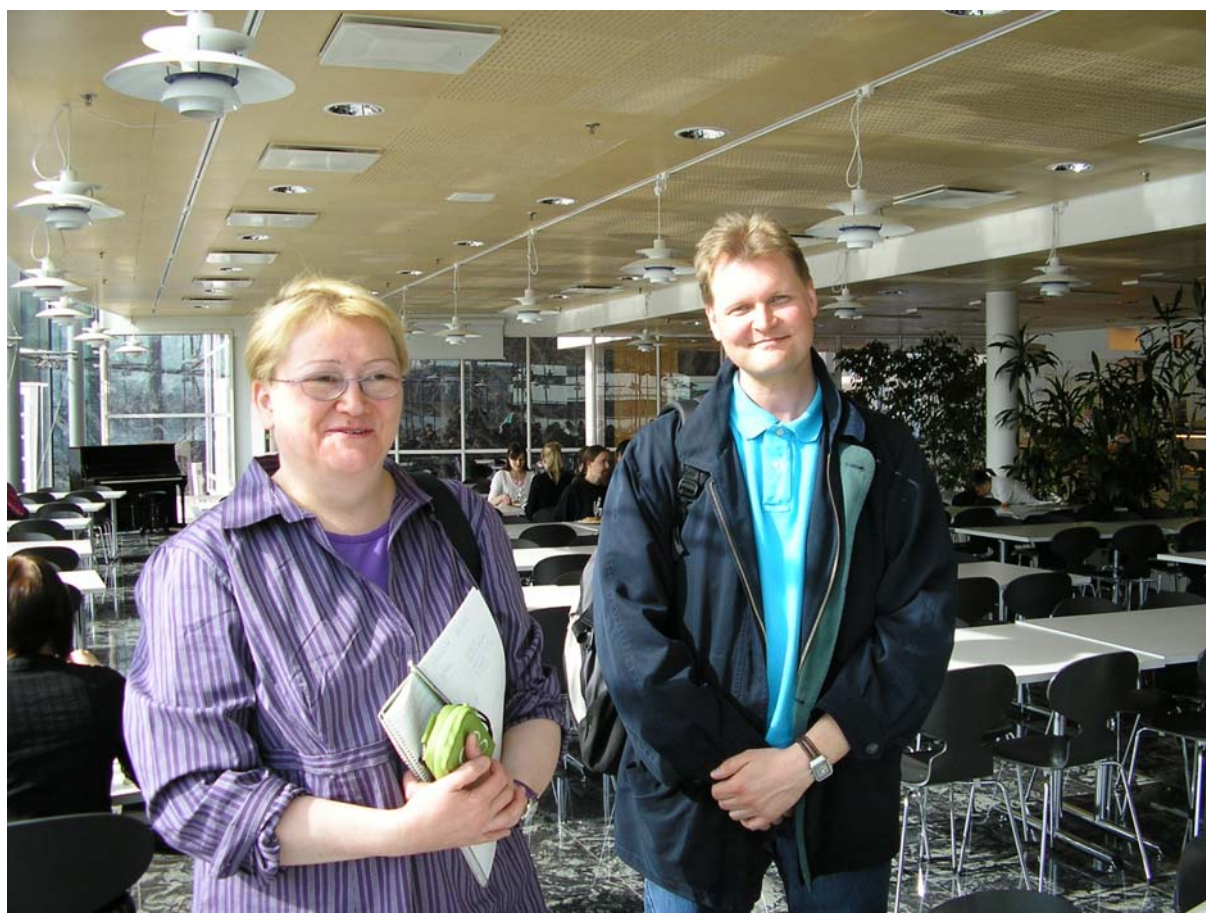
Nic nového, sedím a píšu, a píšu, Knihu. Jde to ztuha. Pavel volá, kdy už něco pošlu. Snad se dočká. Dnes jdu na oběd k Anneli domů, je nemocná, proto nejela se mnou do Helsinek. Nesu jí samozřejmě pivo Bernard, a fialovou květinu, neboť fialová a Anneli patří k sobě. Standa by mi měl dát nějakou provizi za propagaci piva Bernard ve Finsku. Všude vykládám, že je to nejlepší pivo v Čechách, a jelikož v Čechách se vaří nejlepší pivo v Evropě, je to nejlepší pivo v Evropě, a protože Američané pivo uvařit neumějí, je to nejlepší pivo na světě. A všichni uznale pokývávají hlavou, že ano, to je „logické“.

Čtvrtek, 24.4.

Dnes ráno jsme měli snídani v menze s (zřejmě) budoucím děkanem Fakulty Informačních technologií, Tommi *Kärkkäinen*. Anneli byla překvapena, že přišla i jejich šéfka, normálně prý na tyto „morning coffee“ nechodí. Večer před tím mě instruovala, jak je toto jednání důležité, jaké jsou „politické“ vztahy na fakultě, atd., a pak příběhla – ó, musíme změnit strategii, přijde i šéfka! Také mě informovala, že Tommi je „jižní Fin“, a tedy není tak rezervovaný jako normální Finové, ale tím pádem také méně spolehlivý.

Nicméně, jednání bylo velice přínosné a příjemné. Tommi opravdu nebyl jako „normální“ Finové, byl více „západácký“, takový ten americký familiérnější způsob a tymolínové úsměvy, ale šlo to dobře a k věci. Projednali jsme možnost výměnných pobytů studentů, určili konkrétní kroky, které je nutno učinit (a již se také tyto kroky uskutečňují), společné projekty a vůbec další spolupráci. Byla jsem velice spokojená, udělali jsme zápis a poslali našemu děkanovi Ivošovi, kterého také hned chtějí do Jyväskylā pozvat.

Zde je Tommi s Anneli:

Pátek, 25.4.

Dnes jsem pracovala celou noc na Knize, a ráno mě (samozřejmě) probudil Pavel telefonátem, ale nevdí, aspoň jsem nepromarnila dopoledne. Udělala jsem si hodinovou procházku na rozloučenou s Jyväskylä, uteklo to jako voda, a dnes musím balit (noční můra!). Prošla jsem celým universitním campusem, a ještě udělala pár fotek. Takže – finské břízy a žluté dřevěné domky:

Zašla jsem na fakultu, protože jsem musela vrátit Anneli klíč od kanceláře a teplou šálu a rukavice, které mě tu v prvních dnech zachránily od zmrznutí. Se všema se tam rozloučila, ještě pár fotek, a odjela autobusem domů. Musela jsem jet autobusem, protože jsem musela odvézt novou „coffee machine“, podařilo se mi rozbít u té staré spodní nádobu z Jenského skla. Byla jsem hloupá, rozpálenou jsem se ji pokoušela umýt studenou vodou. Sháněla jsem náhradní, ale neuspěla, a sice jsem se styděla, ale hrdinně přednesla na katedře problém kávovaru. Přišla lady zodpovědná za pronajímání bytů, a pravila, to vůbec nevdí, ta mašina už byla stará, nemusíte nic platit, tady je nová!

Večer jsem ještě chvíli pracovala na Knize, ale v 10 večer si uvědomila, že chci-li ráno odjet, musím začít s oním hororem balení. Nějakým zázrakem se mi to podařilo vše sbalit – vzhledem k tomu, jak jsem se rozjela s nakupováním, se tomu sama divím. Ale když ty šatičky pro moje princezny jsou vždycky takové pěkné!

Ještě nás s Anneli vyfotili:

A zde je universita trochu z jiného úhlu:

Anneli a její medvídci:

Sobota, 26.4.08

Ráno taxi na letiště, a teď tady sedím a pracuji (letí mi to až v 17:05). Prošla jsem bakalářskou prací Michala Košinára, je to moc pěkná a dobrá práce. Jen si někdy říkám, kdy se proboha už ti studenti naučí česky! Opravovala jsem hlavně češtinu, obsah je jinak výborný. Letiště zde je malinké a momentálně liduprázdné, protože se odtud létá pouze do Helsinek, a ráno v 11 letělo jedno letadlo, a další bude až to moje. Takže je tu liduprázdné, prošla jsem se po okolí (samozřejmě jezero, břízové a borovicové lesy, nádherný den).

Anneli mi říkala, že když mi objednala taxi na 11, tak jí pak z letiště volali, zda jsme se nespětli, že letadlo letí už v 11! Je to milé, že se sami takto starají, že. Ona je ujistila, že ne, že tam na letišti jejich host chce pracovat, a zeptala se, zda tam mají zásuvky. Mají, a také automat na kávu, takže mi tu nic nechybí. Je nádherné počasí, tak doufám, že se mi z letadla podaří nafotit to překrásné finské vnitrozemí.

Podařilo, tedy podařil se mi úžasný snímek, Jyväskylä ze vzduchu.

Ale nejprve, naše vrtulové letadlo, to, že je vrtulové, už poznám!:

A teď tedy Jyväskylä (úplně vpravo dole je komplex university):

Finské vnitrozemí. Teď sice není tak půvabné jako v podvečer, zlatavé korálky se ještě nerozsvítily, ale ta modrošedá je také pěkná:

Je pěkná, ta naše modrá planeta (aspoň takto zдалky, shora, určité, že):

Jezera zmizela, protože už se blížíme Helsinkám:

Jen abychom nespadli do toho lesa:

Asi ne, už to vyjde na plochu, ještě ale musíme přeletět tu cestu:

A teď jsem toho přeletěla trochu více, už jsem v Praze!

Taxi do Dobříče, a mám toho plné zuby, sprcha, a konečně do lůžka! A brzy ráno už jsem měla obě princezničky v posteli, s hlasitými výkřiky (k velké radosti jejich rodičů) – babička Marunka, babička Marunka přijela! Je dobré být zase doma.